

Justícia Social

Preu:
15 Cts.

ÒRGAN DE LA UNIÓ SOCIALISTA DE CATALUNYA

L'ESTATUT DE CATALUNYA I NOSALTRES

En la feixuga ascensió del progressiu recobriment de la consciència de la nacionalitat catalana, hem arribat —per obra i gràcia de la República, tres mesos després de la seva proclamació— a aquella augural cruïlla històrica on es parteixen els camins. La gràcia ingènua de les tímides creus de terme dels antics viaranys, que obren encara els braços desolats com si volguessin deturar un passat que fuig sense esperança, es troba aquí substituïda per la serena fortitud d'un monolit erecte, de cara a tots els futurs: l'ESTATUT DE CATALUNYA.

La sonora rotunditat d'aquests simples mots defineix clara i precisament tot llur sentit. No es tracta ara d'un Estatut de dretes ni d'esquerres, reaccionari ni socialista, de burgesos ni de proletaris. És l'Estatut de tots els partits i de tots els estaments. És l'ESTATUT DE CATALUNYA!

Però cada hora que passa té el seu to i la seva veu, i el nostre Estatut parla ara amb l'accent «de franqueses e llibertats» que escolau avui al nostre poble, aquell mateix que el comte-rei Martí I saludava a les Corts de Perpinyà l'any 1406, com el poble més liberal de la terra.

Fidels avui, com sempre, al nostre imperatiu ciutadà, els companys de la Unió Socialista que ocupen llocs distingits a la Generalitat, han sabut sacrificar quan ha estat necessari —com digué el diputat Felip Barjau— llurs peculiars punts d'albir per tal que l'obra conjunta podés ara assolir l'adhesió fervorosa de tots els homes de bona voluntat. Tot allò que separa els partits i anima les disputes dels homes ha estat reservat, amb perfecte sentit polític i estricta noblesa, per a la Constitució interna que lliurement es dictarà demà Catalunya, mestressa dels propis destins.

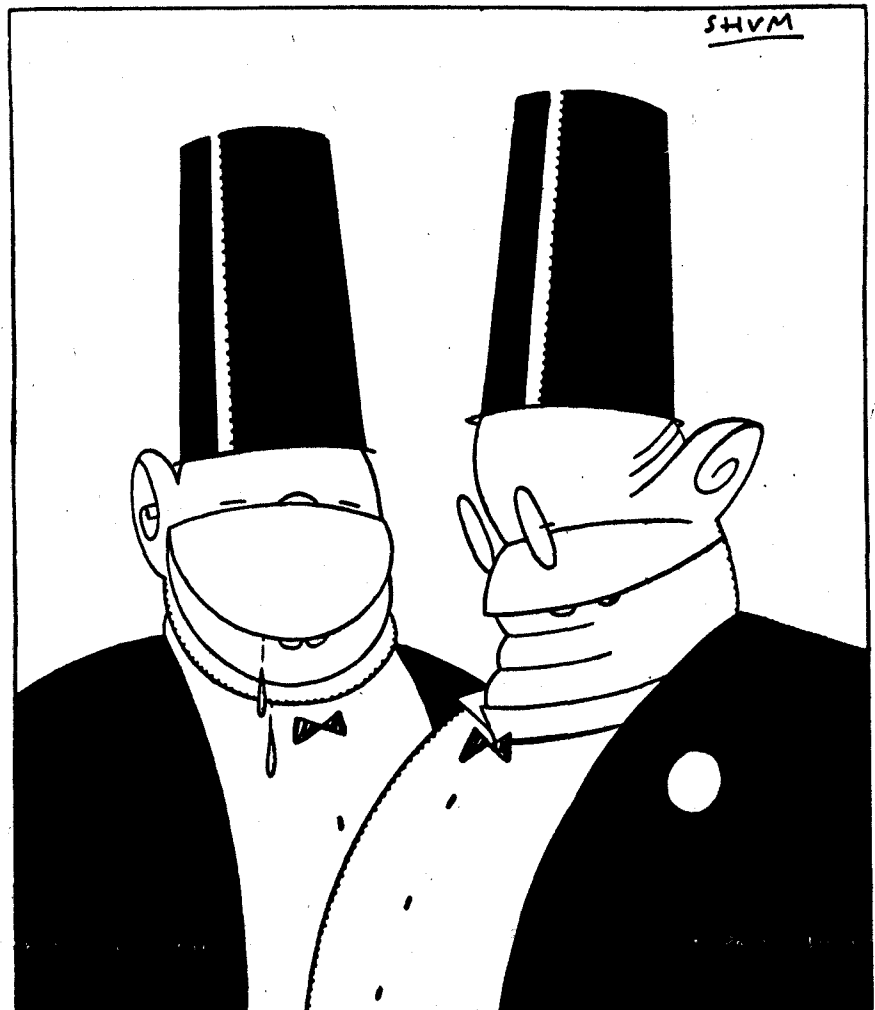
La memorable data del 14 de juliol unirà d'ara en endavant, per a nosaltres, catalans, el doble prestigi revolucionari de la caiguda de la Bastilla i de la caiguda de la Espanya feudal.

Tots els ciutadans de Catalunya, catalans i no catalans, amb consciència de la responsabilitat d'aquestes hores solemnes, tenen el deure de fer-se seu l'ESTATUT DE CATALUNYA i de votar-lo. Amb ell, pel segur ca-

mf del dret i de la justícia, els treballadors catalans obrim les portes del nostre destí a totes les possibilitats. Amb ell bastirem la nova Catalunya, universal i humana, dels nostres somnis, i amb ell serà possible la nova Espanya dels nostres anhels, germana d'igna de totes les democràcies lliures.

Catalans i castellans, gallecs i andalusos, bascs i lusitans podrem formar ara aquella gran família ibèrica que cantava el nostre Maragall. Res hi haurà ara entre nosaltres que pugui separar-nos, fora dels lloçers de Mil·lades, que estimularan la generosa emulació dels pobles germans per a servir en lloc d'honor, per glòria pròpia i de la República, els més alts interessos humans.

El nacionalisme econòmic és incompatible amb la prosperitat, de la mateixa manera que el nacionalisme en els armaments és incompatible amb la pau.

JA SE N'OCUPEN

— I què farem amb els sense feina?
— Posar que féssim una guerra.

LES RESPONSABILITATS

Els socialistes catalans no volem ni podem negligir l'afer de les responsabilitats. La revolució que ens portà al règim republicà es troba tot just als seus inicis; si darrera el símbol de l'era començada el 14 d'abril no hi hagués res, hauríem perdut llástimosament el temps. Hem fet i estem fent una revolució per a commoure de socarrel la societat; ben segur no ens serà possible de moment implantar el règim socialista—per l'adveniment del qual dediquem tots els nostres esforços—, però exigim que el país (la nostra Catalunya i l'Estat Federal d'Ibèria) s'estructuri d'una manera liberal

i esquerrana, deixant una porta oberta per a poder arribar aviat al Socialisme mitjançant la quotidiana lluita de classes. La nostra veu no es cansarà perquè la inspira la raó. I si la Ibèria pròxima resultés una cosa mansoia com la República que hem tingut els tres mesos anteriors a les Constituents, la nostra oposició seria contundent i no planyeríem cap de les armes que ens fossin donades.

Però, mentrestant, no podem oblidar la depuració de les responsabilitats contretes per la monarquia i els seus homes. És essencial a la nostra obra revolucionària; poden intentar escamotejar les responsabilitats les dretes i els partits de centre, perquè no presenten gaire net el full de serveis, però nosaltres, no. La revolució destrueix per a construir de nou, i no es pot començar cap obra sense desempellegar-nos de pertorbadors i delinqüents.

Els socialistes de Catalunya volem que Berenguer i comparses ens expliquin els desastres marroquins; volem que es respongui de les agressions vils a totes les idees avançades i justes i a la nostra terra catalana; volem que compareguin davant dels tribunals de justícia els malversadors de cabals públics; que paguin llurs actes tots els que s'han burlat de les lleis i del poble abans i després del cop d'Estat

de 13 de setembre de 1923; que Martínez Anido sigui ajusticiat com cal —i això a desgrat d'ésser decididament contraris a la pena de mort—, com a autor de la «llei de fugues»; que s'aixafi als que formaven la xarxa de terrorisme; que els patrons purguin llurs vexacions als obrers; que els cossos de policia, seguretat i guàrdia civil—els individus dels quals aplicaven la «llei de fugues»—siguin dissolts i castigats els qui ho mereixen, etcètera. Volem, en fi, inutilitzar tots aquells que, mancant a la llei i al més estricte sentiment d'humanitat, ens han tingut fins ara el peu al damunt. Que cap article legal arreeconat, que cap centim robat, que cap gota de sang vessada, quedi en l'oblit!

Per esperit de justícia i per fidelitat a la revolució iniciada, exigim la depuració severíssima de les responsabilitats!! Si ens fos burlada, el poble voldria fer-se la justícia ell mateix i nosaltres estaríem al seu costat!

La campanya de "La Publicitat" contra el company Serra i Moret és filla del despit dels qui pensant-se ésser-ho tot no són res.

SOCIALISME I CATOLICISME

Pius XI, papa que vol passar a la història com un segon Lleó XIII, ha escrit l'enciclica «Quadragesimo anno», apèndix de la «Rerum Novarum». I en ella diu, rodonament:

«El socialisme si es serva realment socialisme, no pot conciliar-se amb els principis de l'Església Catòlica».

Veritat molt coneguda.

Tan coneguda com aquesta: els principis de l'Església Catòlica s'han conciliat sempre amb els de la monarquia borbònica.

(A. M. D. G.)

LA SETMANA POLITICA

LES CONSTITUENTS

Ja treballen les Constituents. I mai, en la història de les terres ibèriques, no s'han vist hores tan plenes de responsabilitat i d'esdevenidor. I mai, un poble no havia posat més fe, més voluntat constructiva en els homes per ell lliurement elegits.

Materialment, els constituents forjaran el nostre immediat destí. Espiritualment, ells han de dir-nos el que serem: si un conjunt de pobles inorgànics, substancialment enemics, o un complex de pobles agermanats cercant amb fretura les vies del nou dret, de la nova civilització.

Les Constituents no seran indignes del poble que les ha elegides. Esperem-ho i vulguem-ho amb tota la força del nostre esperit. Puix el dubte, la renunciació obre de bat a bat portes que els homes de cor han de voler ben tancades amb més fermesa i amb més claus que les del Cid.

Hem d'estructurar les terres ibèriques.

Políticament, acceptant sense discussió, sense malaurat i redivi esperit imperial, els Estatuts que presentin les personalitats nacionals ibèriques. I deixant el camí pla i net d'obstacles tradicionals, a les endarrerides que més endavant vulguin recuperar i gaudir llurs drets sobirans.

Econòmicament, incorporant a la Constitució els principis impositius moderns. Res no han de tributar els que res no tenen. Poc han de tributar els que poc tenen. Cal alliberar el treball socialment útil i cercar les grans fonts impositives en els privilegis, els vicis i el luxe, amb esperit i amb desig de realitzar una justa i evolutiva política d'expropiació. I renunciant a les rendes duaneres, progressivament, expressió destructiva del capitalisme primitiu i xovinista, hem d'afirmar la nostra voluntat de justícia interior i de pau i germanor internacionals.

Socialment, vertebrant el dret obrer. No hipòcritament i migrada, amb esperit cautelós i lligat de prejudicis, sinó amplament, amb esperit humà i lúcid. És aquest el problema dels problemes, i els constituents han de capir que, vulguin o no, s'ha de resoldre. I que es resoldrà suauement si no se li tanquen els camins del dret i de la lliure evolució, i violentament, amb misèries i dolors per a tots, i més per als que premeditadament defugir un destí ineluctable, si l'egoisme enfosqueix cervells.

Culturalment, fent de l'escola la forja de les generacions en creixença. Forja roent i lluminosa. Una escola que sigui dels nens, i no els nens de l'escola. Una escola laïcitzada, emancipada de tenebres confessionals i de miserioses rutines familiars. Una escola que faci homes i no sectaris de qualsevulla secta. Homes lliures de passats bíblics i ciutadans alliberats del providencialisme que avui, encara, veiem en el fons de l'ànima col·lectiva.

Hem de seguir amb tota passió i simpatia la tasca de les Constituents. És necessari que els elegits sentin, quan parlin, quan votin, quan meditin, la pressió vigilant, mai amagada, del poble. Per a lliurar-los de dolentes temptacions. Per a encoratjar els que no mirin enrera. Per a afeblir els que, vivint espiritualment el passat, somnien, sense dir-ho, amb el seu retorn.

EL DEURE DE TOTS

Aviat Catalunya aprovarà l'Estatut. Diem aprovarà, puix dubtar-ne seria ofendre la fermesa, el coratge cívic del nostre poble.

Però, no n'hi ha prou amb votar i aprovar l'Estatut.

Cal que l'Estatut sigui aprovat per unanimitat i per la totalitat del cens.

Una votació migrada, tot podria perdre-ho.

Una aprovació neutralitzada per molts vots negatius, restaria força i autoritat moral als homes que Catalunya anomenà plebiscitàriament en 26 de juny.

Hem d'ésser optimistes, però no ingenus. Hem de creure que més enllà de l'Ebre hi haurà homes enèrgics i d'esperit modern i disposats a combatre, com sigui, per la nova Llei. Però hem de pensar, tanmateix, que n'hi haurà d'altres, a l'aguait, residus de la vella tradició, no menys resoltos a anihilar l'Estatut i la ideologia que el fa bo i necessari.

I pensant amb uns i altres, i pensant i sentint com a catalans, hem d'actuar.

No és l'hora de les dissidències. És l'hora del colze a colze, de la unanimitat.

Ben segur. L'Estatut no és el que podria ésser, el que molts voldríem, i jo mateix, que fos. Però, a l'hora d'avui i d'ací, és l'Estatut possible. Els homes que assoliren la immensa responsabilitat mental i moral d'articular jurídicament les aspiracions de Catalunya, en conjunt i cadascun, haurien anat més lluny, volent més i pensant més a fons. Però són homes també que han defugit la política del tot o res, i sàviament, puix que ella exigeix una força de coerció que no tenim i un esperit bèl·lic irreflexiu que tampoc no veiem.

La responsabilitat del refús, si n'hi ha, d'haver-n'hi, deixem-la per als altres. La responsabilitat de l'acte impur i la feixuga càrrega històrica de les seves conseqüències. Sols així tindrem al costat nostre el dret i la simpatia del món. I passi el que passi.

El català que no voti, o voti negativament, trairà els seus interessos d'home i de català. Trairà Catalunya.

LA VAGA TELEFONICA

Potser que en sortir aquestes ratlles la vaga s'hagi acabat i el Govern provisional també. Però, el comentari millor és el que es fa a posteriori.

El que demanen els obrers de la Companyia Telefònica és just. No hi ha en les bases cap exageració. Puix que no ho són voler: readmissió dels acomiadats sense motiu confessable, salari mínim de 3.000 a 6.000 pessetes, supressió de càrrecs honorífics i dels sous de 25.000 a 100.000 pessetes or, jubilació, vuit hores de treball, reglamentació del treball en tots els serveis, prohibició del treball nocturn per a les dones, escalafó per ordre rigorós d'antiguitat, etc., etc.

Però, els obrers, en fer la vaga, s'han trobat amb dos enemics: la Companyia i el Govern provisional de la República. D'aquella, tot podria preveure's, coneguts els seus antecedents dictatorials i la prepotència humiliant del capital nordamericà fora de Nordamèrica. Però, l'actitud desplaent del Govern provisional de la República ha estat una sorpresa per a tothom.

Contràriament, en aquest cas, el Govern provisional tenia el deure d'ajudar els vaguistes. Ja no de restar neutral, com cal en tots els conflictes normals. La Companyia Telefònica ha estat un dels negocis més bruts de la dictadura i del Borbó. Això ho han dit i demostrat els homes del Govern abans d'ésser-ho. Les Constituents han d'anàlitzar l'expedient de concessió del monopoli, per amor a la justícia i per veure si jurídicament hi ha manera de desfer el que va fer la dictadura.

Doncs bé. Quina millor oportunitat ha tingut el Govern per a imposar una llei humana a la Companyia Telefònica? Que, almenys, la Companyia ianqui compregués que no és ara Espanya un apèndix d'Hotentòcia o del mar Carib, on l'exploatació capitalista pot desenvolupar-se sense fre i sense responsabilitat de cap mena?

Però, el Govern provisional ha seguit el camí contrari. De primer antuvi, tant els ministres directament interessats, com els governadors civils, com els caps de policia, palesaren una rancúnia inversemblant contra els vaguistes. I als primers actes de sabotatge, que tant podien ésser comesos pels vaguistes com per agents de la Companyia, empresonaren a quasi tots els Comitès de vaga. I ompliren les presons de vaguistes per «coaccionar» els esquiroles.

Hem rellegit les mateixes pàgines del vell règim. No és això el que feien Martínez Anido i companyia? No eren aquests els mateixos esgarrifalls de la «gent d'ordre» i d'aquells que ens deien: «pau, pau i sempre pau», la pau dels desesperats i dels espiritualment morts?

Si sense averiguacions de cap mena, un fil tallat en ple camp portava a la presó tot un comitè de vaga; si els caps policíacs i els governadors civils vigilaren amb tanta severitat els «coaccionadors», per respecte mandarinesc a la «llibertat de treball», ¿per què no empresonaren els alts directores i funcionaris de la Companyia? Dels fils tallats n'eren, en principi, tan responsables com els comitès de vaga. I en quant a coaccionadors ho han estat en gran, com els obrers—oh, simpàtica Miss Telefònica!—en petit. No foren aquests directores i alts

funcionaris els qui donaren quaranta-vuit hores de temps a tots els vaguistes, per a tornar al treball, sota l'amenaça d'acomiadament? ¿I això no és coaccionar, no és enriure-se'n de la «llibertat de treball»?

En tot el curs de la vaga, el Govern provisional i els seus òrgans coercitius s'han fet culpables de parcialitat intolerable. Bo seria que a les Constituents algú els en demanés comptes clars.

ELS AMICS I LA POLITICA

Hi ha supervivències psicològiques perilloses. Les darreres eleccions a Barcelona-ciutat i Barcelona-circumscripció ho diuen amb massa claredat.

I és la psicologia dels «amics».

D'aquells amics que, per simpatia personal, desitzen el triomf de l'enemic, sense deturar-se a pensar les conseqüències que això tindria per al partit on ells militen.

D'aquells amics, menys generosos i constructius, que sentint-se pares de la història, es creuen amb prou força moral i amb prou responsabilitat intel·lectual per a dirigir-se al poble i recomanar-li: vota el nostre amic!...

Evidentment, l'amistat és un sentiment preable. Encara que no específicament humà, enlaira, purifica els homes que senten les seves paternals vibracions. Però, l'amistat és quelcom tan íntim, tan pur, que deixa d'ésser-ho quan surt als quatre vents de la publicitat. Aleshores, ja no és amistat. Pot ésser parany polític per a orbes mentals. Pot ésser farsa sentimental per a llegidors de fulletó. Pot ésser especulació de qui vol «amics» en l'administració pública. I és, sempre, joc antidemocràtic.

Amistat i política no lliguen. Són, mantes vegades, sentiments i fets antagònics, que es destorben. Puix si per amistat veig el caire simpàtic del polític amic, i tinc a flor de llavis la paraula que tot ho justifica, políticament he d'ésser jutge sever i sovint implacable.

Jo he votat homes que personalment m'eren antipàtics. I he deixat de votar homes ben amics de cor. Així ha d'ésser, crec jo. En política jo no pretenc l'enlairament d'un amic. Pretenc la realització del complex d'idees i sentiments que constitueixen la meua personalitat humana i ciutadana. I, consegüentment, voto qui pensa i sent com jo, qui vol el mateix que jo vull, qui veu sota la mateixa llum les causes i els efectes dels fets econòmics i socials. I sigui qui sigui: amic o enemic personal.

La política no és afer d'amics. Tampoc no ha d'ésser-ho dels cabdills, dels «illustres» cabdills que han omplert de tristesa i de ruïnes la història contemporània dels pobles ibèrics. És l'afer de partits orgànics, disciplinats, d'ideologia concreta i a tothora coneguda.

Política és responsabilitat i disciplina. Darrera del polític ha d'haver-hi quelcom que segueixi els seus passos, per encoratjar-lo i va pel camí recte, per aturar-lo si traïx idees i sentiments comuns, solidaris. I això no ho fan els amics. Aquesta altíssima missió és la dels partits, que són el poble mateix.

Els «amics», en política, sols poden portar-nos una «República de camarades», com aquella que enllotà els principis de la tercera República francesa. Val a dir, la irresponsabilitat i el repaixement del bandarrisme, sinònim, en els fets, de banditisme.

JOAN COMORERA

MAMBRE SE'N VA A LA GUERRA...

“...y si los catalanes descontentos apelaran a la fuerza, se les respondería con la fuerza.” - Alejandro Lerroux.

EL MON DE LA CULTURA

LA REFORMA DEL SEGON ENSENYAMENT

ALS CONSELLERS
D'INSTRUCCIÓ PÚBLICA

La premsa ha publicat un nou pla d'assignatures per al pròxim curs del Batxillerat. S'ha donat sempre una importància exclusiva a la tria d'assignatures; i, amb plans diferents, hem pogut observar una relativa ineficàcia del nostre ensenyament secundari. S'ha d'esperar que quan sigui més nostre que ara això no passarà.

El mal de l'ensenyament secundari a la nostra terra rau principalment en el mètode: es donen cursos de Fisiologia sense cap experiment; cursos d'Història natural sense excursions, ni disseccions; sense que els alumnes facin anàlisis de minerals ni preparacions microscòpiques. És un verbalisme en què els estudiants aprenen de memòria coses que no entenen. Programes massa detallats que ningú apren, ni pot mai retenir. Qui és recorda de tots els accidents geogràfics

que va llegir en els llibres de text, sense fotografies; de les batalles i generals sense importància per a tenir un concepte de la Història de la Civilització; de les innombrables combinacions químiques que mai no ha vist ni ha produït?

Com deia molt bé en Morente, en aquella conferència tan aplaudida de la Universitat, cal reduir l'extensió dels coneixements i cercar la penetració. Programes més reduïts, però que es realitzin i que quedin. Més treball de formació i menys intent inútil d'emmagatzemament.

És necessària una altra organització. Mentre hi hagi poc professorat s'ha de cercar l'ajuda de deixebles intel·ligents per a multiplicar la tasca. S'ha de treballar més i recitar menys. S'ha de guiar als alumnes perquè ells sols puguin fer allò que no poden fer amb el mestre.

Un dels mals més grossos del nostre ensenyament és la manca de cor-

dialitat entre el professor i els deixebles. Els alumnes tenen por del professor i no li pregunten mai res. Moltes vegades es mostren com a vers enemics a la classe i als exàmens. En aquests, no es recorden de la tasca que han fet, ni els fa pena el mal resultat de llur ensenyament.

La plaça de professor no s'ha de mirar com un pur mitjà econòmic en la vida. La feina del professorat és una de les més transcendents del món. El mestre ha de sentir un immens amor per als deixebles; sols així formarà deixebles.

L'escola avui ja no és el lloc on van els infants i joves a aprendre les lletres. A l'escola avui s'hi han de formar homes, ciutadans. El segon ensenyament, que agafa el principi de l'adolescència, plena de neguits, forjadora d'ideals, ha d'intentar una educació de l'adolescent avui negligida; educació que la família sola no pot fer; per això fa falta una convivèn-

cia entre mestres i deixebles que permeti la intimitat, el diàleg, veure l'exemple de l'home superior i l'entrenament en totes les virtuts ciutadanes. El deixeble no sols ha d'aprendre sinó que també ha d'obrar, ha d'obrar com a noi, com adolescent que sent la pròpia personalitat i ha d'assajar el self-government.

El segon ensenyament, com tot ensenyament, com tot treball, s'ha d'adaptar a les possibilitats biològiques dels estudiants. L'estudi és per a l'home i no l'home per a l'estudi. La cultura ha de servir a l'Home i no ha de perjudicar-li la seva salut, ni minvar-li les seves energies. Actualment l'escola, com en temps de Rousseau, té molt de nociva i si volem crear una nova civilització que millori la societat, que millori la vida, hem de superar l'escola, però sobretot l'escola secundària, que mancada de Pedagogia, no s'ha fet càrrec encara del noi.

C. ROFES

Pàgines selectes

EL REALISME

Realista. Jo sóc, jo vull ésser realista i no comprenc l'enuig que aquesta paraula causa en certs amics nostres.

Ésser realista és, abans que res, veure clar, copsar, dins llur complexitat, els fets actuals, pesar les possibilitats, avaluar sense il·lusió el poder dels adversaris i el propi poder; és comprendre que les forces morals: fe, entusiasme, misticisme, valen tant com les forces materials.

Ésser realista, és regular les accions, desplegar els esforços per tal que tinguin un objectiu pràctic, precís, realitzable, sigui l'assoliment d'una evolució possible; és no fer res d'inútil; és cercar el millor rendiment; és saber que sovint un compromís dubtós val més que una desfeta segura.

Ésser realista, és veure els homes tal com són, sense dissimular llur egoisme i llurs febleses; és no enganar-se a un mateix; és controlar sempre els propis sentiments per la raó.

Ésser realista, és seguir l'evolució dels esperits fets; és saber desprendre's a temps de velles fórmules inservibles, és revisar la doctrina quan cal, per tal d'adaptar-la al món transformat.

Ésser realista, és saber que la societat futura no sorgirà de cop i volta i que caldrà passar per etapes successives abans d'arribar-hi; és preveure aquestes etapes i preparar-s'hi; és voler fer passar els esdeveniments per sota l'arc de la pròpia voluntat i no deixar-se arrossegar per ells.

Ésser realista, és viure, obrar en el seu temps; de restar en la vida ardent i dinàmica.

Ésser realista, és, per emprar una expressió coneguda: tocar de peus a terra, cosa que no ens ha de privar d'aguardar les estrelles.

B. MONTAGNON

CAMINS

És freqüent, en la política quotidiana, de trobar persones, de més o menys importància, que accepten amb tot l'entusiasme com a objectiu final de llurs lluites polítiques certs sistemes, certs règims, que no han de tenir en realitat més categoria que la d'un simple mitjà per arribar a altres estats més alts i més perfectes. Són exemple típic d'aquests individus aquells quatre intel·lectuals snobs, alhora filo-comunistes i filo-feixistes, que queden embadalits davant el règim soviètic pel que té de dictatorial, pel que té de masclé, sense preocupar-se massa que hagi d'ésser tan sols el camí—un camí—per arribar a una veritable democràcia socialista.

Més corrents són, a casa nostra, els que volen una República o una Catalunya lliure per se, els que una vegada aconseguida la República Ibèrica o acceptat l'Estatut de Catalunya ja es consideraran satisfets com si ho haguessin assolit tot i poguessin adormir-se Espanya i Catalunya en el somni dels justos.

Cal que ens adonem aviat, sobretot els obrers, que no són pas ni la República ni l'Estatut unes finalitats platoniques com la glòria del cel. Cal que diem i repetim a tothom que si hem lluitat per la implantació de la República a la nostra Península és, a part d'un afer de dignitat, per a fer possible que l'Estat espanyol sigui el que tingui unes lleis socials més avançades i més justes. Cal que se sàpiga que el nostre catalanisme el basem en què els fets ens diuen que com més autònoma sigui, com més independent sigui Catalunya, millor viuran els nostres treballadors, més seran les reivindicacions obreres a les quals podrem aspirar.

Desitgem una Catalunya autònoma per a satisfer les nostres ànsies d'universalitat, per a projectar la nostra persona col·lectiva en totes les pantalles del món. Desitgem una Catalunya lliure de moviments perquè amb ella puguem construir un Estat que s'acosti com més millor a l'Estat collectivista perfecte que somniem, i perquè

creiem—i que ens perdonin la sinceritat als germans d'Espanya—que junt amb ells no podríem arribar tan endavant. I, per fi, desitgem el reconeixement de la personalitat catalana perquè potser així, amb el nostre exemple i amb el nostre ajut alhora, serà possible accelerar el desvetllament de la sensibilitat, de la cultura, de la modernitat en els pobles germans d'Ibèria i podrem arribar junts a col·locar-nos, socialment i cultural, al davant dels pobles d'Europa més avançats.

Per tot això volem l'Estatut de Catalunya, com ahir volíem la República; per tot això principalment hem canviat de règim; per tot això estem fent una revolució. La República i la llibertat de Catalunya són eines, són camins, són mitjans, però el producte acabat, el terme, el fi, és molt més lluny. Les finalitats veritables no són, no poden ésser altres que una Constitució ben moderna, ben avançada, que garanteixi a bastament tots els drets humans i culturals del poble, com a objectiu provisional, i, com a objectiu final, la implantació d'una Democràcia social.

J. TORRENS-IBERN

H. NADAL I MALLOL

A bord del vaixell «Uruguay» retorna a la terra l'amic H. Nadal i Mallol.

Nadal i Mallol, resident a Buenos Aires des de fa molts anys, és la representació més pura del catalanisme que ha treballat amb abnegació i desinterès, en terres llunyanes.

Fundador i director de la bella revista catalanesca, i escrita en català, *Ressorgiment*, ha mantingut sempre altíssima l'antorxa de les reivindicacions nacionals catalanes.

Esperit vigorós i incansable, ha estat sempre el primer quan els companys del «Casal Català» i els del Comitè «Llibertat» desenvolupaven plans d'acció política a l'Argentina o d'ajut moral i material a l'organització

Del meu carnet
CIVILITZACIÓ

La civilització és una estratificació social sedimentada a còpia de segles. Les civilitzacions no s'improvisen: són obra del temps, dels costums, dels atavismes i de la cultura. Sempre, però, són condicionades per les circumstàncies econòmiques i biològiques dels pobles. D'ací el sentit materialista de la història, que presideix l'evolució de les societats.

Però si l'individu neix en una societat civilitzada, no neix pas civilitzat. Els seus instints primaris el revoltent constantment contra aquesta civilització, la qual, tanmateix, li garanteix o li hauria de garantir, la satisfacció lògica d'aquells instints sempre que siguin compatibles biològicament amb els dels seus semblants. I d'aquí arrenca la lluita de l'home contra la societat. Lluita que esdevé col·laboració quan els interessos materials i morals de l'individu i els de la col·lectivitat coincideixen.

Aquesta coincidència només pot ésser efectiva quan l'home, superant els seus instints o compronent els dels seus semblants, es col·loca en un pla ideal, gosariem dir en un pla profètic, en un pla místic que suposa en l'estirp humana totes les perfeccions. I aquestes perfeccions, sempre hipotètiques, només són assolibles amb la cultura, amb el cultiu de l'esperit. Car a desgrat del sentit materialista que pren l'evolució de les societats humanes, a desgrat del materialisme que hi ha a la base de tota civilització, aquesta,

ULISSES

que llavors dirigia Francesc Macià.

I sense un defalliment, sense la recança del temps i dels cabals esmerçats per un home de treball, sense perdre l'optimisme i la fe en el triomf decisiu de les nostres reivindicacions!

Homes com Nadal i Mallol enalteixen el nom català a Amèrica!

Benvingut sigui el bon amic i company a la terra nostrada!

El socialisme, a Catalunya, ha d'ésser obra dels socialistes catalans

Els campanars han d'ésser dels municipis

En les ciutats, el campanar ha perdut l'aire majestàtic, decoratiu, protector, dominador i directiu que segueix tenint en els poblets rurals.

Els grans nuclis ciutadans, amb llur extensa àrea construïda, amb l'apinyament i elevació de les cases, i amb una que altra torre-miranda sobreixint dels teulats, amaguen les atrevides agulles de pedra dels campanars i en desvirtuen així, en certa manera, llur simbolisme religiós.

És com un gest lent i magne de conscient iconoclasta. Potència a potència. La urbs cultivada ofegant la rudimentària. La raó supeditant el sentiment. El cos planetari, en el seu darrer període de formació, esfumant els punts protuberants de la nebulosa. El poder civil superant el poder eclesiàstic.

L'àrea de visualitat que segueix tenint el campanar de poblet—els terrassans l'albiren des de la treballada, els pastors, des de les prades altes; les dones, tot feinejant, des de la finestra, i els infants, jugant, jugant, des dels carrers i caminets—li dona un privilegi remarcable.

Alt, gairebé gegant damunt les casetes d'un o de dos pisos, únic en fendir atrevidament l'espai cap al cel dels somnis i dels misteris d'ultratomba, imposant per la seva estructura i pel cost de la seva obra, sembla ben bé l'àngel tutelar i el poder indiscutible d'aquell estol de vilatans que cada vespre s'arredossen al seu voltant a reposar del pesat treball d'una diada llarga.

Però, més encara que la seva imponent estructura, domina l'esperit de l'home rural la seva veu, la veu del campanar, que és com si diguéssim la seva ànima. Veü única planant sense obstacles damunt el poblet de limitada extensió i urbanització, de limitats mitjans civilitzadors, de limitats neguits espirituals. Veü única, ampla i potent, que s'estén per tota l'afrau i arriba a travessar cimels i tot. Veü única en sonoritat i en intensitat, i també, a vegades, en bellesa senzilla i profunda. Veü única en simplicitat, paral·lela a la de les ànimes que la copen, i que vibren únicament—¿per què no, si les han forçat a ésser elementals?—a l'uníson d'ella, en simplicitat tendra, festosa o tràgica, segons els esdeveniments.

I veü única, sobretot, perquè no té rival material, ni rival ni control ideològic; perquè supleix, o ha suplert, durant segles, altres veus que al poble li han estat escatimades, si no negades del tot. Encara hi ha poblets on arriben solament tres o quatre diaris. Nosaltres recordem pla bé un poble del Penedès on vàrem passar una temporada en la nostra infància, on el rector, home per cert més cultivat que de costum, deia des de la trona que no convenia que els homes es subscrivisin a cap diari, perquè amb aquells entraven al poble idees dissolventes; i que ell, que estava subscript a un, convidava a tots els feligresos, els diumenges, en sortint de missa major, a aplegar-se a la casa rectoral i sentir dels seus propis llavis totes les noves interessants de la setmana, i, sobretot, els preus dels mercats, que era, segons ell, el més interessant per a tots. El que deixa més parat és que tothom el creia: tant, que, malgrat haver anat a estudi molts d'ells, no arribava a la carteria del poble sinó un altre diari, a més del seu: el d'un botiguer irreligiós que era l'angúnia constant del clergue.

El campanar i la seva veu va ésser una troballa magnífica per a l'Església primitiva.

Ni la nau recollidora del temple, ni la mitja llum dels seus discrets finestrells, ni l'austeritat d'una capella, ni els colors vius i les escenes realistes d'un retaule, despertaven tant en l'individu la secreta simpatia per l'ideal que propugnaven, ni el convidaven tant a la subjecció completa del seu esperit, al lliurament total del seu cor i de la seva pensa, com el campanar i la seva veu.

Tot allò no era tan assequible ni tan acostat a la humana natura, en aquell precís instant del seu desenvolupament, com això. El temple i els seus influents detalls restaven foscos i quiets, solitaris i tancats després de missa matinal, mentre que el campanar i la seva veu, actuant a ple sol i acomodant-se a l'ordre manual i als vaivens sentimentals de l'individu, l'acompanyaven tot el sant dia, li feien de despertador, de rellotge diürn, de calendari astronòmic, de santoral, d'observador meteorològic, de noticiari local, i, alguna que altra volta també, de noticiari general: quan s'esqueien actes transcendents, com, per exemple, el nomenament d'un nou bisbe o abat, o la mort del comte o del rei, o també, la crida a les armes feta als homes del feude per a anar a defensar les possessions, no del poble, sinó del senyor del poble.

Però, sobretot, li feia de regulador de les seves relacions, íntimes i externes amb Déu, i amb la religió que li havia facilitat el coneixement i la protecció d'aquest Déu.

El toc d'Oració en apuntar l'alba, el toc d'Ave-Maria a les dotze, el toc d'Ànimes en finir la claror de posta, eren, tant com l'horari de les tasques quotidianes, el d'assenyalar a l'esperit que era hora d'invocar l'Ésser Suprem, l'únic i indiscutible proveïdor de tota aspiració espiritual.

El toc de missa, el de funció, el de rosari, etc., eren excitacions a pràctiques purament religioses.

El toc de bateig, el de fi, el d'enterrament, representaven un doble lligam

entre la vida eterna (ideal) i la present (fatigosa i mísera), i entre la vida dels consemblants i la pròpia. I l'home que els sentia des del seu lloc d'ésser migrant — per tal que estava condemnat a involucionisme etern — dependent en carn i en esperit de forces superiors infranquejables, esclau de sempre, i potser per sempre, d'una grapa ferma i complexa que l'atuïa per complet, en sentir la veu d'aquests tocs, filosofava si era reflexiu, plorava o reia si era sensible, i sempre, gairebé, sentia sotraquejades les entranyes per problemes insolubles que l'esveraven; i resava. Una oració apresada dels seus pares — ell era incapaç de crear-ne cap: la grapa complexa l'havia eunucat —, els quals, a llur torn, l'havien apresada dels llurs...

En mig d'aquest cúmulo de símbols i de realitats tan dures i transcendents, als ulls de l'espectador imparcial resurt vigorós, absolut, el poder que per a engrapar així, ferm, l'ànima col·lectiva, feia parlar la veu familiar i convincent del campanar, el gegant afable, comprensiu, i també comprès, de l'ànima popular.

Totes aquestes consideracions expressades així, en pretèrit, tenen molta importància respecte al nostre criteri sobre el destí que s'ha de donar als campanars. Però, és que cal advertir que aquestes consideracions no solament poden fer-se en pretèrit, sinó en present. Evidentment, hi ha encara poblets rurals que no es mouen per altres forces que per la del poder eclesiàstic, ni senten gairebé més veus influents que la del campanar secular i partidista.

Doncs, bé: estem en el segle XX, i sota un règim democràtic. És just que la torre més alta del poble, la que tot ho veu i tot ho domina, la que empara amb la seva ombra totes les llars, la que acompanya amb afectuosa bonhomia la vida tota de l'home rural, la que té veu que plora i que riu, que mo-

dula i que canta, que expandeix i que infiltra, és just que sigui d'una entitat confessional que pel sol fet d'ésser-ho ja deixa d'expressar la voluntat de la totalitat del poble?

Pensem-hi bé. Si la veu del campanar ha hagut d'acompanyar la vida de l'individu des de la naixença a la tomba, saludant les seves hores alegres i condolent-se de les seves hores tristes, no ho ha pas fet amb tothom així. Com tot representant d'un poder autocràtic i partidista, el campanar ha deixat d'acompanyar la vida d'aquells rebels—vidents o inconformats—que no han acatat les seves omnímodes lleis. Per a aquests la veu del campanar ha restat muda.

Si en llur vida hi ha hagut alegries, cap veu comunal les ha anunciades al veïnat, i si hi ha hagut penes—com, per exemple, haver d'acompanyar un cos estimat al cementiri—tampoc. A l'home vident o inconformat, lliurepensador o pertanyent a altra confessió religiosa que la catòlica, el braç poderós que és amo del campanar i de la seva veu, el té condemnat com a pària; i com a pària—malmirat i indesitjable—el tracta. Això que és molt possible que els seus ascendents haguessin contribuït amb llurs braços o amb llur ajut econòmic a construir-lo, ja que en la majoria dels casos ningú més que el poble en conjunt l'havia construït.

A ciutat, si bé l'apinyament del nucli urbà ha ofegat la visió de les grans torres-campanars, no ha pogut fer-les emmudir. És veritat que amb el soroll característic del miler de sorolls ciutadans n'ha apaivagat les veus: però també ho és que aquestes segueixen, com en plena Èdat Mitjana, anunciant amb veu potent i ressonant—que s'estén per tot el barri, i per domenyos extrabarrials també—tots i cada un dels actes quotidians celebrats en el si de l'església que coronen.

¿No ha arribat l'hora que el municipi es preocupi del perquè ha de continuar un privilegi així? ¿No paguen, per exemple, impostos, els anuncis lluminosos de les empreses privades? ¿Per què no n'haurien de pagar, doncs, els auditius com aquests?

Però el que cal, tant respecte als campanars de ciutat com als de poble, és, no solament una intervenció així del municipi respectiu, sinó l'estudiar des del punt de vista moral i legal la conveniència que els campanars passin a ésser del comú, ja que aquest no disposa d'una torre amb més potència visual i intensiva que la dels actuals campanars.

I aquests, en passar a ésser dels municipis, compliran una exigència del temps present: seran l'altaveu natural de la relació d'aquests amb el poble. Podran anunciar amb llur suggestiva i característica veu tots els actes interessants a la vida civil de la localitat, particularment els de caràcter cultural—hores d'entrada a l'escola, conferències, esdeveniments científics o artístics, etc.—i els de caràcter laborista, com l'horari del treball, la celebració d'actes d'organització col·lectiva, etc. Acompanyaran, sobretot, en els pobles rurals, les efusions de l'individu, marcant, com fins ara, els actes importants de la seva vida sentimental, però sense fer aquelles distincions que en els temps actuals, més que en cap altre anterior, resulten un sarcasme.

Bé estava segles enrera que el poder eclesiàstic sobrepujés en símbols externs al poder civil. Avui és una vexació, a més d'un anacronisme.

SARA LLORENS DE SERRA

Unió Socialista de Catalunya

Comitè Executiu

El dia 10 prop-passat tingué lloc l'acte de presa de possessió del càrrec pels companys que formen aquest Comitè.

Per renúncia de la Secció de Molins de Rei, que per mitjà d'un raonada i atenta comunicació va fer notar les dificultats per a traslladar-se a Barcelona amb la freqüència que s'haurà de reunir el Comitè, i per renúncia també del company Duran i Guàrdia, de la Secció de Barcelona, que de la mateixa manera va comunicar que per motiu del càrrec públic que actualment desempeña tampoc veia possibilitat de complir amb la feina del Comitè; els altres companys, d'acord amb el Comitè directiu de la Secció de Barcelona, va nomenar provisionalment substituïts els companys Joan Comorera i Joan Coloma, quedant per tant format el Comitè Executiu pels companys següents:

Enric Torras, de la Secció de Cal·lella

Felip Barjau, de la Secció de Badalona

Joan Capdevila, de la Secció de Barcelona

Joan Coloma, id.

Joan Comorera, id.

dels quals exercirà el càrrec de secretari general el company Joan Capdevila.

Després d'un canvi d'impressions, s'acordà reunir-se cada divendres i començar de seguida la tasca d'organització del partit i de propaganda del nostre ideari.

S'examinà una petició del Centre Republicà Socialista de Bisbal del Penedès i s'acordà accedir a la celebració en aquella localitat d'un acte de propaganda el dia 18, en el que hi parlaran els companys Rofes, Montanyà, Viladomat i Fronjosà.

Finalment s'acordà posar en coneixement de les seccions, que ja estan en poder d'aquest Comitè els carnets d'afiliat a la Unió, perquè puguin fer les respectives comandes.

I de l'Expedient Picasso, què?

ECOS i Comentaris

ELS TEMPS CANVIEN

Els directius del «Banc de Catalunya» — acostumats als mètodes amb els quals tanta forrolla feren durant el període dictatorial—, quan es veieren amb l'aigua al coll acudiren al Ministeri d'Hisenda esperant trobar un remei a la situació on llur mal cap els havia dut. En Prieto—que no té pèls a la llengua—els en digué unes quantes de tan fresques que els admirats amics del senyor Josep Pla, s'esmunyiren del Ministeri amb la cua entre cames, forçats a reconèixer la magnanimitat oficial que no havia fet cap ús de certes intimitats financeres, susceptibles de perilloses derivacions, que del ministre eren conegudes.

Quina llàstima que els Anido i els Sotelo no mangonegin encara la cosa pública! Ara fóra l'ocasió de cobrar, amb interessos, la mostra fefaent d'adhesió a la dictadura que donà la sucursal parisenca de la Banca del senyor Recassens quan va expulsar l'amic Ramis pel pecat nefand de tenir relacions amb en Macià. Les gestions fetes aleshores vora dels prestigis «catalanistes» del Banc foren inútils. No es podia jugar amb els sagrats interessos de la banca i entre deixar una honrada família a la misèria o concitar l'enuig del senyor Leones de Quiñón—cunyat morgànatic d'en Briand—no podia haver-hi dubte.

NO ÉS TOT U

La setmana passada, en el vagó restaurant del segon exprés de Madrid—que en aquests dies d'intensa agitació política és una mena de hall del Palac amb rodes—parlaven de l'Estatut de Catalunya un dels nous diputats més madurs i un ex-jove que fou ministre de La Lliga, després de desertar del republicanisme a la recerca de «más ancho campo a sus aventuras». L'ex-personatge es mostrava meravellat del projecte que ens portarà l'autonomia de Catalunya. Tot li semblava bé, fora que la Generalitat reclamés per a ella el manteniment de l'ordre públic. Li semblava com si els policies forans portessin la garantia de pegar amb més braó, en cas necessari.

El diputat madur, estranyat de la discrepància, li digué solament:

—Però, home de Déu! Si l'organització de la policia ja era reclamada com a cosa nostra en l'Estatut de l'any dinou que vàreu cuinar vosaltres!

—Bé, sí—féu, l'altre, compungit— però aleshores la cosa anava de per riure.

L' ANIMA NUA

Fins ara no havien acabat d'entendre l'esotèric sentit d'aquesta frase del doctor Roig Raventós, il·lustre guardidor d'infants: l'ànima nua. Llegint dimarts passat «La Veu de Catalunya» ho vegérem clar tot de cop: L'ànima nua vol dir l'ànima que ensenya les vergonyes. Totes les passiones i totes les miserietes morals de certa genteta de «La Lliga», eren allí exposades impudicament a la llum pública, en el paradoxal comentari de l'Estatut de Catalunya. Periòdicament, «La Veu» ha batut un rècord i és pot apuntar un tanto i mig: Tot un editorial dedicat a l'Estatut que no diu res de l'Estatut.

«La Veu», que en tots els moments de la vida política catalana ens ha meravellat sovint i a vegades ens ha

ELS HOMES DE LA UNIO SOCIALISTA DE CATALUNYA

M. SERRA I MORET

Serra i Moret representa, dintre el Partit, la doctrina. És el doctrinari documentat, aciençat, pacient, però sense rigidesa. Podríem dir que és, per tant, el fonament del Partit. Contra allò que creuen i prediquen molts pretesos «homes d'acció», nosaltres considerem superior la doctrina a tota actuació possible, per tal com l'actuació ha d'ésser conseqüència de la doctrina. El veritable polític — o l'autèntic partit polític — ha de saber ben bé què vol fer abans de posar-se a obrar. Altrement no farà sinó divagar emprant experiències perilloses, que sacrificaran sense profit homes i pobles. Cal tenir decisió per obrar, i una audàcia serena per prosseguir l'acció començada fins a les conseqüències darreres. A condició, però, d'haver traçat prèviament una ruta i senyalat un objectiu concret. Només després de saber on cal anar, com cal arribar-hi i on cal aturar-se, la veritable acció és viable i fecunda. Només a condició de definir ben bé, doncs, i estructurar la doctrina política d'un partit o una tendència, aquell partit o aquella aspiració esdevindran possibilitats per a gestes futures, seran gràvids d'èxits futurs. Serra i Moret prepara pacientment per a l'esdevenidor, amb modèstia

sorpresa, amb el seu comentari de fets, anècdotes i facècies, sempre oportunitatíssim, alligador, eloqüent i rublert d'extracte concentrat de «seny català», davant de l'Estatut de Catalunya.—L'ESTATUT DE CATALUNYA!— es limita a dir-nos que no en pot dir res fins que es reuneixi l'alt sanhedrí de «La Lliga».

L'endemà del 13 de setembre «La Veu» exposava amb claredat el seu pensament i la seva posició davant del fet, insospitat per tots, de la Dictadura Pretoriana. La publicació de l'Estatut de Catalunya, anunciada a tots els vents i esperada per tothom, els ha sobtat en una tal mesura que «La Veu de Catalunya» s'ha quedat sense veu, com abans s'havia quedat ja sense Catalunya.

Si no fes tot això una pena immensa, fóra cosa de riure.

EN JOSEP RECASSENS I MERCADÉ

Sabem que aquests dies el nostre fraternal amic, lúcid precursor del socialisme català, fundador de «Justícia Social», de Reus, està rebent de pertot arreu valuosos testimonis d'ad-

exemplar i raríssima, aquests èxits rellevants del partit en germen. Sacrifica de bon grat la brillantor a la profunditat i a la claredat meridiana. En la seva gestió governamental de Conseller de Catalunya, cerca les solucions conciliadores sense claudicacions, i desfà les censures — inevitables en tot home públic — amb dignitat. Té més temperament d'estudiós, i gairebé diríem de buròcrata en el sentit més alt del terme, que d'home de Govern. Però ha sacrificat aquesta vocació per tal com la República el necessita, i ha sabut acudir als llocs perillosos i responsables des del primer moment, a prestar servei al nou règim i a la Catalunya lliure que forgem.

Ara ha acudit també, deixant la llar tranquil·la, i la cambra d'estudi confortable, i les amistats sòlides d'act, i l'afecte filial dels deixebles—entre els quals tenim l'Orgull de comptar-nos—, a les Constituints de la República, com a representant de Catalunya. Estem segurs que no farà tampoc, en aquella assemblea històrica, intervencions solemnes i nombroses, discursos magnets, declaracions sensacionals. Dirà però, potser, allò que caldrà dir en un moment únic per tal de decantar la balança a favor de la pàtria i la llibertat. Esclarirà, sota un argument imprevisit i irrevocable o una solució simplíssima, tota oposició indocta o poc preparada. Puntualitzarà clarament i breument els litigis en debat. Definirà, si cal, en darrera instància.

Després, passada la tempesta espectacular de la Revolució desfermada, estem segurs que Serra i Moret tornarà a regir com un patriarca la seva Pineda blanca, on és tan estimat també, i es refugiarà novament en l'estudi inacabable per senyalar encara nous camins a la llibertat iniciada, per donar noves fites i nous penons a la joventut generosa...

Aquest és Serra i Moret. En una nota ràpida, no en sabríem dir res més.

GRANIER-BARRERA

miració i afecte per la publicació del seu llibre exemplar, de la més escaient oportunitat, Què és Socialisme?, pel qual ha escrit unes saboreses paraules proemials el nostre company M. Serra i Moret.

Pròximament comentarem com es mereix el meritíssim treball del vell lluitador, que ha vingut a enriquir amb un manual únic la bibliografia catalana. Mentrestant, vagi la nostra felicitació més cordial al mestre Recassens i Mercadé, no pel seu èxit personal (que mai no l'ha cercat en res), sinó per la segura eficàcia de la seva obra. Per molts anys pugui fer-ne de tan bones!

¿Quants vots autèntics ha tingut Antonio Jiménez Jiménez?

Demanem l'anul·lació de les eleccions del diumenge passat.

LLIBRES

Lluís Capdevila: «La pecadora». — (Llibreria Vilella. Col·lecció Balagué, vol. III de la sèrie nacional. Barcelona, 1931).

El Lluís Capdevila invariable ens diu novament, amb la seva sarcàstica i fulminant paraula, a estones tenyida de sentimentalitat, el seu fàstic del món i de les petites humanes. Pamflet barrejat d'humorisme. Amb un concepte literari de les coses, Lluís Capdevila adopta una posició intel·lectual i es basteix una tribuna per a les seves prediques derrotistes, que en el fons no són sinó un amor a la humanitat i un desig de millorar la societat estúpida, de justícia social. Algú potser sent una repulsió per un cert to de super-home que pren sovint Capdevila, però cal no oblidar que la boutade té un valor en la seva obra.

«La pecadora»—títol truculent ben deslligat del contingut—recull una sèrie d'estampes del camp, amb algunes reminiscències de Zola, que l'autor havia publicat a «L'Esquella de la Torratxa». Cada estampa per si sola és altament apreciable, però aplegades pequen de poca originalitat i de llordesa; les repeticions abunden excessivament, i per a apreciar bé aquestes proses curtes cal llegir-ne una o dues cada dia. Si Lluís Capdevila hagués revisat el llibre, eliminant tot allò que ja queda dit en altres estampes, «La pecadora» s'hauria reduït a molt menys de la meitat, però la qualitat hauria estat molt superior.

Artur Perucho: «Elements de dret polític». — 1. Les formes de govern. — (Editorial Barcino. Col·lecció Popular Barcino, núm. 64. Barcelona, 1931).

Opuscle de divulgació clar, precís. A. Perucho tracta el tema amb lucidesa, suggestió i imparcialitat.

J. ROURE I TORENT

ARTS PLASTIQUES

Exposició de pintures d'Isidre Odena.

L'Associació dels Amics de les Arts de Terrassa ha inaugurat en aquella ciutat una exposició de pintures d'Isidre Odena, un dels joves més ben dotats de la nova generació, pensionat per l'Ajuntament de Terrassa. Sobre aquest pintor que tant promet i que tanta cosa bona ha realitzat ja, escrivia no fa gaire el nostre company Ambrosi Carrion:

«Isidre Odena té, als vint anys, aquesta qualitat que moltes vegades no s'adquireix ni després d'una llarga vida de lluitar. Deslligat d'escoles i d'influències, pinta només per ell, aconseguint trobar a través del seu esperit, l'ànima del paisatge. I tot i mantenint-se ben lluny de l'academisme, com de l'avantguardisme, sap ésser profundament modern, o millor dit, sap ésser de tots els temps, produint al marge de teories i escoles.»

L'exposició comprèn quaranta-cinc obres, de tots tamanyos, que representen pintorescos aspectes del nostre paisatge; hi ha algunes figures molt ben reeixides, també; hi ha una sèrie de marines fetes a Mallorca i alguns aspectes ciutadans de Tarragona i Palma, així com diverses sèries de notes de color de Cambrils, del Vernet, del Conflent i de Sòller. Tota la seva pintura és clara, lluminosa i harmoniosa, i, cosa digna d'ésser tinguda en compte, perfectament normal i sana.

Dit això, hom pot pensar els bons averanys que cal fer sobre l'esdevenidor d'aquest jove artista terrassenc.

AJAX

COOPERATISME

Un atac contra el Monopoli Internacional del Gramòfon

A fi d'acabar amb els preus abusius mantinguts pel trust internacional de la indústria del gramòfon, recentment creat per la fusió de les firmes «Gramophone» i «Columbia», la Unió de Cooperatives Sueques (Koopertativa Förbundet) s'ha aliat amb una companyia alemanya que posseeix un sistema propi d'enregistrament, i ha començat a fabricar, sota la marca «Star», els seus propis discos, que són venuts per les cooperatives de consum de tot el país. El trust ha contestat a aquest coratjós atac, entaulant un llarg procés contra l'associat alemany de «Koopertativa Förbundet» i emprenent una activa campanya prop dels detallistes alemanys per tal de declarar el boicot a la casa alemanya, la qual llança els seus discos al mercat a un preu inferior en un 30 per cent als preus del monopoli.

La diada dels Cooperadors

Aquesta diada fou establerta per l'Aliança Cooperativa Internacional en el Congrés de l'any 1921, celebrat a Basilea, i serveix cada any per a donar lloc a manifestacions d'afirmació dels principis de la cooperació. Es designa com a data fixa el primer dissabte de juliol de cada any, i des d'aleshores s'ha vingut celebrant amb creixent entusiasme.

Aquest any, el manifest llançat per l'A. C. I. amb motiu de la diada, declara que el moviment cooperatiu ha progressat en el seu transcurs, malgrat la crisi i la depressió econòmiques, el que dona fe de la seva força i de com està arrelat en la vida de tots els pobles, amb el seu nombrós estol d'adherentes escampats pel món sencer en nombre de més de dos-cents milions.

A Catalunya ha estat celebrada la diada amb nombrosos actes de propaganda, vetllades, festes, excursions, etcètera, celebrats per les cooperatives, i en les quals han participat alguns milers de famílies.

La Vidriera Obrera d'Albi

Aquesta societat, que de trenta-sis anys ençà existeix sota la forma d'una companyia anònima, acaba d'ésser transformada en una cooperativa de producció. La Vidriera Obrera fou fundada en 1885, a conseqüència d'una vaga i amb l'ajut d'una donació de 100.000 francs. Constituïda a l'origen sobre les bases fixades per Jean Jaurès, la societat estava controlada pels accionistes, sindicats i cooperatives de consum i els obrers no gaudien de cap control. En la seva nova forma, els operaris participaran, com accionistes, a l'administració de la Societat, i el Comitè director estarà format per sis membres elegits entre els obrers i per tres representants dels sindicats i les cooperatives de producció i consum. El 25 per cent dels beneficis de la cooperativa seran distribuïts entre el personal obrer. En 1930, la Vidriera ha fabricat més de 16 milions de botelles.

LES NOSTRES COOPERATIVES

El Cooperativisme a la nostra terra data de molts anys. Les primeres Cooperatives de consum establertes a Espanya, de forma viable, ho foren a Catalunya, vers l'any 1865.

Es sabut que aquestes societats han desenrotllat en els seus orígens on hi ha hagut indústries que han donat lloc a concentracions de població obrera i on la necessitat de defensa contra les condicions de vida creades pel capitalisme es deixaven sentir amb major intensitat.

En iniciar-se les cooperatives a Catalunya tenien a la vegada un caràcter benèfic o mutual i d'interès de classe; era el temps en què no existia encara el dret d'associació per als obrers i aquests havien de recórrer a mitjans indirectes per a reunir-se i posar-se d'acord en allò que els interessava. En realitat, però, no prengueren increment aquestes societats fins després de promulgar-se la llei d'Associacions, que fou quan es fundaren algunes de les més antigues de les existents a Barcelona.

Els procediments emprats per a establir-les era aleshores ben rudimentari. Sorgia la idea gairebé sempre d'un individu el qual cercava uns quants amics i entre un grup, generalment reduït, constituïen la societat; mancats de recursos econòmics, ben sovint els fundadors havien de constituir el mobiliari social aportant l'un una cadira, l'altre una taula vella o qualsevol estri necessari, a fi de no minvar el capital primitiu, reduïtíssim.

Amb petites quotes anaven augmentant el capital que feia possible la compra de petites partides de queviures que eren distribuïdes pels mateixos socis actuant com a dependents, mentre altres s'especialitzaven en portar els comptes, que si sortien gairebé sempre era més per la bona fe i l'honoradesa amb què s'actuava que no pas per la ciència comptable que aplicaven a les operacions els administradors.

Un cop la cosa en marxa, s'anaven arrelant i creant interessos, puix que el no tenir despeses generals feia que els beneficis fossin crescuts. D'aquí va esdevenir que molts s'enllaminiren amb els dividends que repartia la cooperativa als associats i es creés un egoisme que feia degenerar la idea de cooperació, arribant fins a limitar l'entrada de socis nous per a elevar el tipus del repartiment, mitjançant la venda a tothom, fos o no soci.

Més tard començaren alguns cooperadors a defensar el principi de la creació de fons col·lectius, caixes de pensió als vells, escoles per als fills dels socis i altres obres semblants; a obrir sense restricció les portes a tothom i fins en alguns casos a limitar i fins anullar el repartiment de retorns de consum, creant-se el que impròpiament s'anomena cooperatives col·lectives, en oposició a les individuals o de tipus interessat.

La guerra europea i els seus efectes econòmics posteriors feren canviar l'aspecte extern i l'estructura de les nostres cooperatives, per bé que no tan radicalment com hauria estat necessari. Es modernitzaren les velles instal·lacions, posant-les en consonància amb les del comerç, i per a millor establir la reforma s'estengué la idea d'adquirir de propietat els edificis on estaven a lloguer, o bé de bastir-se'n de nous. En deu anys, si fa o no fa, totes les cooperatives es feren una ca-

sa, i algunes moriren aixafades pel pes del mateix casal que havien bastit, desproporcionat amb els mitjans econòmics amb què comptaven.

Avui ens trobem a Barcelona amb un nombre crescut de societats (prop de cinquanta) prou ben util·lades generalment, però amb un nombre de socis migrat la majoria d'elles. Sols dues tenen més de mil socis. Per a establir un fort moviment de cooperació de consum, que pot ésser el generador del cooperativisme industrial o de producció, cal que els nostres obrers que es troben situats en llocs de la ciutat on hi ha una cooperativa, entrin a formar part de la mateixa i s'interessin pel seu progrés d'acord amb els mètodes moderns de gestió.

A la vegada, els que es troben ja dintre d'aquestes societats han d'orientar-les vers una concentració de forces que permeti constituir unes poques societats (una sola, de preferència) amb força suficient per a establir, metòdicament, sucursals a totes les barriades i en el centre de la ciutat. Això és el que facilitaria el creixement del nostre cooperativisme, tal com ho han fet els companys d'altres capitals d'Europa: Londres, París, Brusselles, Berlín, Estocolm, etc., cosa que els ha permès arribar a comptar els socis per centenars de milers i les vendes per centenars de milions a l'any.

És aquesta organització la que pot contribuir a donar al poble consciència de la seva força avui ignorada o abandonada, i la que ha de permetre-li de posar a prova, com deïem en el darrer número, la seva capacitat de creació d'obres i d'empreses d'arrel socialista, dintre mateix del règim capitalista, per a fer en elles la seva experiència del regiment dels afers col·lectius i a la vegada per a intervenir i controlar, cada vegada amb més eficàcia les organitzacions econòmiques i financeres de la burgesia.

Cal que les multituds treballadores de Barcelona i de Catalunya tota es donin compte d'aquesta força latent, inaprofitada, que és l'associació dels compradors, dels consumidors, organitzats mitjançant les normes cooperatives i animats per una idealitat de socialisme positiu, que sense oblidar els ideals actua dintre dels fets amb la més gran eficàcia. JOAN COLOMA

Col·laboració entre sindicats i Cooperatives

La Federació Central dels Sindicats Txecs i la Unió de Cooperatives Econòmiques alemanyes (domiciliada a Praga) han llançat recentment en comú un manifest als obrers sindicats de Txecoslovàquia. «D'ençà de molts anys — diu la crida — tot augment de salaris aconseguit per l'acció sindical ha estat anul·lat per una alça simultània del preu dels articles. La missió primordial del moviment cooperatiu és la d'augmentar els salaris reals dels treballadors.» El manifest explica seguidament els ideals econòmics i socials de la cooperació de consum. Fa remarcar que els dos grans moviments cooperatius de Txecoslovàquia, això és, el txec i l'alemany, compten actualment amb 416 societats i 604.482 membres i amb 3.504 establiments de venda, els quals realitzen una xifra anual d'operacions de 1.600 milions de corones.

Una gran fàbrica Cooperativa Internacional de llinoli

En la darrera Assemblea trimestral de la Cooperativa Majorista Escocesa (Scottish Cooperative Wholesale Society) s'acordà per gran majoria de vots ampliar la fàbrica de llinoli que la S. C. W. S. posseeix a Falkland d'ençà uns quants anys, i posar-la sota la direcció d'una societat cooperativa internacional, en la qual intervindran, a més de la Cooperativa Majorista Escocesa, la Unió de Cooperatives Sueques (K. F.), la Cooperativa Majorista Anglesa i possiblement també la Unió de Cooperatives noruegues. Ha estat presa aquesta decisió com a rèplica a lo formació del càrtel europeu del llinoli, esdevinguda fa cosa de dos anys, i que fins ara ha vingut monopolitzant pràcticament el mercat d'aquest producte.

Les Cooperatives escolars

Els estudiants jueus de la Universitat de Varsòvia crearen en 1926 una cooperativa de crèdit universitari. Aquesta cooperativa ha reemplaçat amb avantatge la caixa de préstecs no cooperativa que existia abans i que hagué de suspendre la seva activitat davant l'aspecte gens favorable que prenien les seves operacions. Pel contrari, la cooperativa ha aconseguit en ben poc temps consolidar la seva situació i constituir un capital propi. En 1928 les accions liberades eren 309, que representaven un capital de 2.284 slotis. En 1930 les accions liberades eren ja 799, amb un capital de 8.137 slotis. Durant l'any 1927, foren acordats 413 préstecs per valor de 30.892 slotis; en 1929, 773 préstecs per valor de 62.934 slotis. Els préstecs són concedits actualment per un termini de sis mesos, però s'espera poder augmentar els terminis gràcies a la progressió del capital, a un o dos anys, a fi de donar facilitats als estudiants per acabar llurs estudis.

L'activitat de la cooperativa de crèdit s'estén igualment a les professions liberals. Entre els seus 730 membres hi ha 21 metges, 14 enginyers, 30 juristes, etc.

Una segona cooperativa de crèdit universitari ha estat creada ja a Lemberg. Les dues estan afiliades a la Unió de Cooperatives jueves de Polònia.

Per a qualsevol consulta o orientació que tingueu necessitat sobre organització cooperativa, dirigit-vos al GRUP COOPERATIU de la U. S. C., el qual us informarà amplament sobre el punt que us interessi, sigui sobre cooperació de consum, de producció industrial i agrícola, de treball, de venda, de crèdit, etc.

Ajornament d'una reunió

Segons ens comunica la Federació de Cooperatives de Catalunya, la reunió de regidors que estava anunciada per al dia 19 de juliol, ha estat ajornada per causes diverses, fins al dia 3 d'agost.

Informacions socials i econòmiques

Primer Congrés Internacional de Metges Socialistes

A Karlovy Vary, Txecoslovàquia, es va realitzar, els dies 23 al 25 de maig, el primer Congrés internacional de metges socialistes.

Heus ací les conclusions: Un metge modern ha de gaudir de comprensió social i de conviccions socialistes, i ésser membre de la Unió Internacional de Metges Socialistes.

Es, innegable la interdependència dels fenòmens econòmics i de les condicions d'higiene i de salut.

L'ideal suprem del metge ha d'ésser la salut de l'obrer i la seva família.

I ha de fer-se seus aquests principis:

Mantenir i augmentar els drets adquirits pels obrers en el domini de la política social, i les mesures comunals d'higiene pública.

Augment del salari real.

Reducció del temps de treball.

Jornada de sis hores sense disminució de salaris.

Construcció de cases barates sanes.

Obligació escolar fins a setze anys d'edat.

¿Hi haurà ací, a Catalunya, metges d'aquest tremp? Els companys de la Unió Socialista els tenen. I a ells donem la paraula!

Congrés del partit socialista danès

El 8 de juny, a Copenhaguen, va reunir-se en Congrés el Partit Socialdemòcrata de Dinamarca. De la resolució presa donem els següents paràgrafs:

«La crisi que pateix Dinamarca, tant en la seva agricultura com en la seva indústria, és deguda al sistema capitalista, en gran mesura, a les perturbacions econòmiques nascudes de la guerra mundial. La racionalització, que permet modernitzar la indústria, tendeix indiscutiblement a augmentar l'atur durant un període transitori, i ha d'ésser, consegüentment, acompanyada de mesures de protecció de la classe treballadora. El grup parlamentari ha de col·laborar amb la Confederació dels Sindicats per a arribar a una reducció racional de les hores de treball, a l'adopció de llicències i altres mesures que millorin la situació dels obrers; les organitzacions internacionals han de treballar perquè internacionalment es prenguin acords que neutralitzin la depressió econòmica.

«Essent, la racionalització, com la constitució de trusts, càrtels i monopolis, una etapa ineluctable de l'evolució capitalista, seria inútil oposar-s'hi. Però ha d'ésser posada sota la vigilància de les autoritats, i és necessari que les empreses racionalitzades destinin part de llurs beneficis a aferrar i a augmentar els interessos dels treballadors. Aquests han de controlar, en una mesura racional, els establiments que els empleen. Les autoritats han de protegir el públic contra els acords per a fixar arbitràriament preus. Els trusts i els monopolis internacionals han d'ésser sotmesos a una vigilància internacional, per mitjà de la Societat de Nacions. El grup parlamentari social-demòcrata i el Govern han de prosseguir la lluita per aconseguir una reglamentació de les tarifes duaneres fins arribar al lliurecanvi.

Mentre això sigui impossible, els països petits han de prendre les mesures que calgui per a respondre a la política proteccionista, les repercussions de la qual sofreixen.»

Baixa de la producció mundial

La crisi econòmica mundial, continua amb més intensitat que mai. Els índexs de producció dels principals països industrials acusen una baixa contínua segons es pot veure en l'estat següent:

Índex Internacional de la producció 1924 = 100

País	Font	1930 Mitjana	1930 Quart trimestre	1931 Primer trimestre
Estats Units	Federal Reserve Board	102.1	89.1	90.2
Canadà	Monthly Review of Business Statistics	141.4	129.0	126.6
Suècia	Svensk Finansutredning	126.0	117.3	117.3
Alemanya	Institut für Konjunktur-Forschung	112.1	108.6	95.5
França	Statistique Générale	129.60	125.0	122.8
Gran Bretanya	Ministeri del Comerç	103.1	99.0	95.4

L'índex de març acusa una baixa a França a 122.2, baixa que s'accentua d'una manera particular en les indústries tèxtils i metallúrgica; a Suècia no es registra cap canvi, i a Alemanya, Estats Units i Canadà uns lleugers augments. En aquest darrer país, l'alça és deguda a la nova activitat que s'observa en la indústria de la construcció i en els treballs públics. En els Estats Units i a la Gran Bretanya l'activitat productora és inferior en aquest moment a la de 1924.

Les professions ambulants i els nens

Les professions ambulants són reglamentades per llei a Anglaterra. La llei prohibeix als nens menors de catorze anys l'exercici d'una professió ambulante. Quasi totes les autoritats d'Anglaterra i País de Gales prohibeixen el treball ambulante a les nenes i nois menors de setze anys. Però, sembla que la llei no es compleix amb molta vigoria, puix que la darrera conferència de l'«Associació Nacional de Professors» (National Association of Head Teachers) ha demanat que sigui aplicada estrictament. El fonament

moral i pedagògic de la petició és aquest:

«La Conferència entén que l'exercici de les professions ambulants incita els nens a la peresa i els fa per sempre incapaces de portar una vida moral.»

Certíssim. Tan cert com que a Anglaterra els professors viuen la vida del segle i tenen preocupacions socials. I que aquí els professors, excepcions respectades, fora del sou i de les lliçons mecanitzades per la rutina, no hi veuen res.

Beneficis de les grans empreses capitalistes

La Companyia de productes alimentaris «Maggi», domiciliada a Suïssa, ha realitzat per l'exercici tancat en 31 de març darrer un total de beneficis bruts de 6.688.585 francs suïsos. El dividend repartit als accionistes ha estat del 10 per 100. El capital en accions de la Companyia s'eleva a 24 milions de francs i les reserves passen de 10 milions.

Els beneficis nets en 1930 del trust internacional de llumins (International Match Co.) que opera conjuntament amb el grup financer Krenger & Joll i la Companyia Sueca de llumins (Svenska Jandsticks A. B.) s'eleva a 4.184.725 lliures esterlines, xifra que representa un augment de 60.000 lliures sobre l'any anterior. Durant l'any passat, la Companyia ha realitzat un benefici de prop d'un milió de lliures esterlines com a resultat de l'amortització d'un emprèstit al 5 per 100 emès pel Govern francès i del qual el trust posseïa títols per valor de 10 milions de lliures.

Algún dia parlarem amb tota exten-

sió d'aquest formidable grup industrial i financer que s'ha convertit en l'usurer de gairebé tots els governs del món, per mitjà dels seus monopolis de llumins.

Com a resultat de la intensa depressió comercial, la memòria anual per l'exercici 1930, de l'empresa Philips de bombetes elèctriques, acusa una forta baixa dels beneficis, la xifra dels quals s'eleva a 12.780.340 florins, contra 42.951.604 florins en 1929. El dividend de 21 per 100 que es pagà per l'any 1929 s'ha vist reduït aquest any al 6 per 100.

El pla quinquenal soviètic

La revista «Voks» dona les següents previsions per a la producció bruta en la Unió Soviètica durant l'exercici 1932-33, últim del pla quinquenal actualment en vigor:

	Pla quinquenal pel Congrés dels Soviets	Producció prevista	Tant per cent d'augment sobre el pla preliminar
1. Hulla (milions de tones)	75.0	130.0	173.3
2. Petrol (" ")	21.7	41.0	188.9
3. Carbó de coc (" ")	11.7	20.0	170.9
4. Turba (milions de tones)	13.7	33.0	240.9
5. Fundició (" ")	10.0	17.0	170.0
6. Acer (" ")	10.4	20.0	192.3
7. Laminació (" ")	8.0	15.0	187.5
8. Coure (milers de tones)	84.5	265.0	313.6
9. Ciment (milions barrils)	40.0	100.0	250.0
10. Maons (milions peces)	6.000.0	20.000.0	433.3
11. Tractors (milers unitats)	53.0	150.0	280.0
12. Automòbils (")	105.0	200.0	190.5
13. Indústria electro-tècnica (milions de rubles)	896.0	4.260.0	475.6
14. Energia elèctrica (milions quilovats-hora)	22.000.0	33.000.0	150.0
15. Construccions mecàniques (milions rubles)	2.100.0	6.000.0	285.7
16. Màquines agrícoles (milions de rubles)	610.0	2.000.0	327.8
17. Calçat (milions parells)	80.0	190.0	237.5

L'ATUR FORÇOS

Es aquest un problema que preocupa no ja purament i exclusiva els sociòlegs, sinó totes les capes socials dels pobles més avançats, i d'una manera particular els més industrialitzats, damunt dels quals pesa com una llosa de plom. Constitueix: una càrrega greu per al tresor dels Estats, una seriosa amenaça per a les classes treballadores, puix que és sabut de tothom que una major abundància de braços al mercat del treball representa un desmillorament més o menys proporcional dels preus de contractació, una depauperació constant i progressiva de les classes proletàries, que per aquesta causa sovint es troben sotmeses a menys de mitja dieta, un motiu de degeneració d'una part de la joventut obrera, que s'habitua a viure d'aquesta manera depriment mig al marge de la societat, perquè acaben per ésser un estament aïllat de les altres classes socials i una vergonya per a tots plegats, puix que la no solució d'aquest problema palesa clarament la incapacitat de la classe governant per a endegar racionalment la vida de la societat, la impotència de tots els governats plegats per a esmenar la plana a la burgesia dominadora, que no sap solucionar aquest problema, que es converteix per moments en

un càncer de la societat, malgrat els formidables mitjans que pot mobilitzar ella, que sap explotar el cos humà i social d'una manera que qualifica de científica, i racionalitzar la producció, no sap endegar la seva gasiveria ussiera.

Nosaltres vivim a un país que no ha d'alarmar-se encara per aquest problema, però com que comencem de notar-se símptomes d'aquest mal, en pròxims escrits estudiarem les seves causes i buscarem les solucions més pràctiques que puguin donar-se, sense posar mà de l'economia municipal, com s'ha fet i es fa fins ara a casa nostra, no per solucionar res, sinó per agreujar-ho tot. Considerem que aquest sistema ruïnós per a l'economia de la ciutat ens portaria mals pitjors, i com que, per altra part, el sabem fill dels primers moments d'aquest règim i orfe de tots aquells estudis i assessoraments necessaris per a fer les coses bé, creiem que publicant aquests treballs farem un bé a tothom, als veritables treballadors que vaguen per força, als que puguin vagar per la mateixa raó el dia de demà, a l'economia municipal: és la societat que troba sempre amb les solucions de justícia el benestar comú.

J. BURSADO

Obrers: No oblideu la casa Cros; sintetitza la més infecta reacció. Si fóssim Poder, ja hauríem detingut els seus directius com a perturbadors.

ACCIO SINDICAL

PARAULES AL MARGE

Les Vagues

Hi ha qui diu que els obrers fan vagues per sistema; que sembla talment com si volguessin ésser una nosa a la tendra vida de la República. Que ells, els obrers, es passaren els anys de les dictadures sense dir aquesta boca és meua, i que ara, justament ara, tot ho volen, i demanen més que un frare.

Nosaltres, sempre que trobem esperits tan migrats, se'ns acut tot seguit preguntar: ¿De què fa aquest minyó? És rentista, potser? ¿Tal volta cobra—no guanya—un sou de mil pessetes al mes com a mínim? Creieu amics lectors, que hi ha moments que ens quedem astorats. Dels que critiquen les vagues obreres se'n troben de pobres i de rics, d'avançats i de reaccionaris, d'empleats i de sense feina!

I pensem, quanta i quanta misèria hi ha, en el fons de molts éssers, que essent humans no ho semblen! No saben vèncer res més que la tranquil·litat pròpia en perill, que la República amenaçada. Perquè per ells no compten aquests esforços que fan milers i milers d'obrers per viure amb set, vuit i nou pessetes de jornal, quan treballen. Com per ells tampoc compten els esforços que feren els obrers de Catalunya i d'Espanya per a donar confiança als partits polítics que gairebé sempre—sempre!—haviem fet mal ús de la confiança del poble. Cal que pensi tothom que si votaren la República els obrers, fou precisament per gaudir d'un mínim de garanties del dret cívic i poder millorar la situació cada dia més difícil per tots, però més encara per ells, els obrers, i d'aquests, els que van a la rerassaga dels jornals i viuen com els pàries i no com els homes.

Els sense feina

Aquest és un problema com tots els de caire social, que és d'ací i del món. Però malgrat els bons dissenys de molts homes de bona fe—comptem-hi també autoritats de bona fe—no té a Barcelona inicis d'encarrilar-se en un esperit justicier i equànim. Si no hem de fer enfadar a ningú, nosaltres direm que aquest afer pot resoldre's dignament així:

1.er Control seriós dels obrers sense feina amb dades del temps vacant, professió, jornal i altres detalls a càrrec dels Sindicats obrers respectius.

2.^{on} Estadística exacta dels obrers que treballen de cada professió per si, i treballs n'hi ha que són sindicats i quants no ho són.

3.er Percentatge d'obrers parats per rams i quants jornals deixen de percebre, l'import dels quals serà convenient saber.

4.^{art} Establiment d'una escala gradual per part de l'oficina sindical dels sense feina, del temps que fou resident a la localitat i del nombre de necessitats de cada parat per si.

5.ª Establiment d'un socors a l'atur forçós, directe i personal.

Per fer efectiu l'ajut a l'aturat forçós caldrà en bona llei donar la sensació que es tracta d'una cosa seriosa i, per tant, justa. Ultra això, a l'obrer cal donar-li la sensació que el socors prestat no és una almoïna. La manera més pràctica de resoldre en principi aquest afer consisteix, doncs,

que l'ajut que rebí l'obrer parat sigui una cosa de germanor, de solidaritat, i no de vexació.

Som contraris a les calderes i a les calderades. Són coses de regust de freres i monges. Preferim sempre que el Municipi, la Diputació o l'Estat s'entenguin directament amb els organismes sindicals, i aquests facin ús—bon ús, s'entén—de la confiança d'uns i altres i siguin ells que atenguin les necessitats dels seus germans en organització, i els distribueixin els cabals mínims per la subsistència.

Cal fer-ho una mica tots. A manca de treball, el món burgès necessita solidaritzar-se amb els desvalguts i donar mitjans de subsistència. A manca el treball, el món obrer cal que sàpiga fer tot l'ús de l'organització sindicalista per assumir el deure d'ajudar a viure els companys de misèria.

Amunt els cors, obrers de Catalunya! Penseu que amb un gest vostre podeu guiar tothom!

FELIP BARJAU

¿Quan es decidirà el demanar l'extradició de Martínez Anido?

La revisió i augment dels sous mínims a la Dependència Mercantil

La Secció Permanent d'Organització i Treball del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, així com també les altres entitats de dependents que formaven la coalició electoral per a l'elecció de llurs representants en els Comitès Paritaris de la Comissió Mixta del Treball, tenen en estudi, conjuntament amb dits representants obrers, la revisió de les bases de treball que avui regulen la vida de la dependència en el comerç de Barcelona.

Aquest pla de millores es basarà en preferència a obtenir un augment en el tipus dels salaris mínims en les diverses escales, ja que les necessitats de la vida en els temps actuals difereixen en gran manera de les en què foren aprovades les actuals bases.

Però, en tant s'elabora el projecte de millores, que dintre un termini relativament breu, es presentarà a la definitiva discussió i sanció de la Comissió Mixta, la dita «Secció Permanent d'Organització i Treball», fa avinent a totes les cases comercials de Barcelona, l'obligació que tenen de complir l'acord segons el qual en els grups 2.^{on}, 3.er i 4.^{art}, Assegurances, Transports i Venda a l'engròs respectivament, els dependents i mossos que hagin arribat a l'edat màxima de les escales de sous mínims en llurs respectives categories, tenen dret a un augment de cinc pessetes mesals els dependents, 2'50 les dependents i de 0'50 setmanals els mossos per cada any de servei que, a partir de l'edat límit de les mateixes i de la implantació dels sous mínims, portin prestant a la casa, fins arribar a la quantitat de 450 pessetes mesals els dependents, 325 les dependents i 65 pessetes setmanals els mossos. A més, quan els

dits dependents, dependents o mossos haguessin estat augmentats en quantitat inferior a la que els correspongués en virtut del que s'ha especificat anteriorment, tindran dret a què se'ls regularitzi el sou augmentant-los-hi la diferència resultant.

No cal dir que la Secció espera que davant d'aquest avís, als patrons que no paguin els seus aprovats a llurs dependents ho faran tot seguit, ja que precisament, els anys d'edat i de serveis, s'han de comptar a partir del primer de gener i del primer de juliol, immediatament següents al dia del seu aniversari o al del seu ingrés en el comerç.

Els dependents, dependents o mossos que llurs patrons no compleixin ço que està establert, poden passar pel Centre, on amb tota la rapidesa es cursaran les denúncies que calgui, a la Comissió Mixta del Treball perquè aquesta apliqui les sancions establertes.

Literatura estrangera

FULL DE BLOCK

Un nom: Jean Giono. En coneixem cinc llibres: «Colline»; «Un de Baumugnes»; «Regain»; «Serpent d'Etoiles»; i «Le Grand Troupeau».

Llegir Giono és estirar-se damunt d'herba tendral, beure aigua fresca de font de muntanya.

S'ha parlat molt de la novella camperola i de la literatura del proletari. «Fer poble?» «Seduir el poble?». No cerquem que siguin aquestes la literatura ni la novella a fer.

Jean Giono retorna al mite de la terra viva. En Jean Giono, Pan canta pietat i bonesa amb la seva flauta rústega. I la cançó és flairosa de barba i espigol.

Amb les novel·les de Jean Giono la voluntat d'un estil terral ens porta al pagès i a la terra mare. Hem llegit en una obra de Ramuz: — «Remarques»—, que en tot home hi ha un camperol que en deixat d'ésser-ho. Verament. Les grans civilitzacions primitives són civilitzacions camperoles. Serà autèntica literatura de poble la que ens mostri el treball de natura amb els seus remeis secrets i amb les seves edificacions elementals. Elementals no vol dir rudimentàries. L'elementalitat és infinitament complexa. De rudimentarisme pot fer-se'n amb gramàtica i retòrica. L'obra naturalment elemental bastirà amb bufada d'esperit. L'obra de poble es fa sentint la rel primitiva que lliga l'escriptor a l'embranchida enlaire per a arribar a les civilitzacions i al ritme de l'hora.

Buf d'esperit trobem en Jean Giono. Per aquest buf arriba al llegidor ple d'imatges degotants i de paraules flairoses d'herba, sense despertar la idea que el que escriu fa literatura. Així el ruralisme de l'autor de «Regain» no és el vestit ni és l'anècdota: és l'ànima de la terra, in-fosa en les seves obres.

En la descripció que faci Jean Giono d'un reconet de França podem trobar-hi part de les formes de l'expressió humana i de les joies i dels dolers del món. És per això que l'obra de Jean Giono compta entre les obres d'ara.

RAMON VINYES

Justícia Social

Organ de la Unió Socialista de Catalunya
Redacció i Administració: Pl. 7. pral.
BARCELONA

Director: Joan Comorera

Redactors i col·laboradors

Política internacional: M. Serra i Moret.

Acció Sindical: Conrad Guardiola.

Cooperatisme: Joan Coloma i Lluís Ardiaca.

Qüestions agràries: Rafael Castellort.
Higiene Social: F. Montanyà, Emili Mira i Cosme Rofes.

Pedagogia: Joan Forment.

Ciència: Rafael Campalans.

Literatura nacional: J. Roure i Torrent.

Literatura estrangera: Ramon VinYES.

Teatre: Ambrosi Carrion.

Arts plàstiques: Alfons Maseras.

Cinema: Lluís Ardiaca.

Dibuixant: «Shum».

Temes diversos: Gabriel Alomar, Joaquim Xirau, Francesc Viladomat, Martí Bages, Felip Barjau, E. Granier-Barrera, J. Duran i Guàrdia, J. Ràfols Camí, Josep M.ª Massip, Modest Palahi, J. Recasens i Mercadé, Josep Xirau, Emili Saleta, Xavier Xaparro, Joan Fronjosa, B. Farré, J. Sardà, J. Torrens-Ibern i d'altres.

JUSTICIA SOCIAL és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.

PREUS D'ABONAMENT

CATALUNYA I IBERIA

Trimestre. . . . 2'50 Ptes.

Mig any. . . . 4'50 »

Un any. . . . 8'— »

ESTRANGER:

Mig any. . . . 5'75 »

Un any. . . . 10'50 »

SURT CADA DISSABTE

VEUS AMIGUES

Reproduïm de «La Rambla»:

«La Unió Socialista de Catalunya ha reprès novament la publicació del seu portantveu JUSTICIA SOCIAL. Sota la intel·ligent direcció de Joan Comorera, la publicació socialista ha vingut a omplir un buit important en el nostre camp social.

Presentació tipogràfica immillorable, articles d'actualitat que tracten temes interessants de política, cultura, llibres, cooperatisme, etc. Signen aquest primer número, M. Serra i Moret, J. Comorera, Joaquim Xirau, Roure i Torrent, Joan Forment i d'altres, de no menys qualitat.

A remarcar un sentit i just homenatge a la memòria de Cristòfor de Domènec. Corresponem amb tota la cordialitat, la salutació que adrecen els bons amics de JUSTICIA SOCIAL a la premsa catalana.»

Cal afirmar el dret intangible dels individus i dels pobles, contra el possible despotisme dels Parlaments.